

Beslutningsforslag nr. B 114. Fremsat den 11. april 2008 af Morten Østergaard (RV), Simon Emil Ammitzbøll (RV), Marianne Jelved (RV), Margrethe Vestager (RV), Anne-Marie Meldgaard (S), Astrid Krag (SF), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Jørgen Poulsen (NY)

Forslag til folketingsbeslutning

om et uafhængigt klagenævn for familiesammenføring m.v.

Folketinget pålægger regeringen snarest muligt at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne administrative ændringer, der medfører

- at der indføres et uafhængigt klagenævn for familiesammenføringer,
- øget gennemsigtighed i praksis vedrørende familiesammenføringer, ved at langt flere afgørelser offentliggøres,

- at familiesammenføringssager opdeles i nyetablering og genforening til brug for statistiske oversigter over lovgivningens effekter, og
- at der udarbejdes en præcis vejledning om ret til familiesammenføring for danske statsborgere, der vender hjem efter at have anvendt reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed.

Bemærkninger til forslaget

Udlændingelovgivningen er blevet ændret næsten hvert år siden 1983, og med få års mellemrum gennemføres der markante ændringer. Samtidig er de forskellige bestemmelser vokset i både antal og detaljeringsgrad. Mange borgere har svært ved at overskue reglerne og forstår ikke myndighedernes begrundelse, når der gives afslag på f.eks. ansøgning om familiesammenføring. Der har været flere tilfælde af sager, hvor både Udlændingesservice og kompetente advokater er i tvivl om gældende praksis.

Det Radikale Venstre foreslår derfor fire konkrete initiativer, som tilsammen skal forbedre retssikkerheden og gennemsigtigheden på området.

Et uafhængigt klagenævn for familiesammenføring

I dag er den eneste mulighed for at anke et afslag fra Udlændingesservice at klage til ministeriet, som blot er endnu en administrativ myndighed. Derved mangler området den retssikkerhed, som kendetegner en domstol eller en domstolslignende myndighed. Derfor ønsker forslagsstillerne, at der oprettes et uafhængigt klagenævn for familiesammenføringssager.

Forslagsstillerne mener, at klager over afgørelser truffet af Udlændingesservice vedrørende familiesammenføring af ægtefælle og mindreårige børn, bør behandles af en uafhængig instans for at sikre den enkelte borger størst mulig grad af retssikkerhed.

I dag er det kun klager over afgørelser på flygtningområdet, som bliver behandlet af et uafhængigt klagenævn, nemlig Flygtningenævnet. Flygtningenævnet har siden 1983 behandlet og afgjort sager, hvor udlændinge har klaget over afgørelser truffet af Udlændingesservice i forbindelse med asyl- og flygtningelovgivningen. Nævnet udgiver hvert år en redegørelse for sin virksomhed med en detaljeret fremstilling af afgørelserne i de forskellige typer af sager.

Det foreslåede klagenævn skal – ligesom Flygtningenævnet – udgive en årlig redegørelse om sin virksomhed, herunder grundlaget for nævnets afgørelser.

Forslagsstillerne vil gerne positivt overveje en model med et samlet nævn, der behandler alle klager over

afgørelser truffet af Udlændingesservice, således som det er kendt fra tilsvarende instanser i Sverige og Norge.

En etablering af et uafhængigt klagenævn for familiesammenføring kan i al væsentligt omfang finansieres, ved at der overføres ressourcer fra Integrationsministeriets departement, som i dag håndterer behandlingen af klager, samt ved et sekretariatsfællesskab med Flygtningenævnet.

Offentliggørelse af afgørelser

Forslagsstillerne ønsker større offentlighed om praksis på familiesammenføringsområdet.

Flygtningenævnet er forbilledligt med hensyn til åbenhed omkring afgørelser. I 2007 afgjorde Flygtningenævnet i alt 325 sager (heri er ikke medregnet afgørelser, som udelukkende angår genoptagelsesansøgninger). Af disse 325 sager er 165 sager i 2007 offentliggjort i anonymiseret – og beundringsværdig let tilgængelig – form på nævnets hjemmeside. Af de 325 sager har Flygtningenævnet i 68 sager givet en opholdstilladelse og dermed omgjort beslutningen fra Udlændingesservice. Hele 50 af disse 68 sager er offentliggjort i anonymiseret form på nævnets hjemmeside. Flygtningenævnet oplyser, at man søger at skabe så stor åbenhed som muligt og i praksis derfor på det nærmeste offentliggør alle sager, hvor en afgørelse fra Udlændingesservice omgøres, medmindre væsentlige forhold taler imod det.

Integrationsministeriet, som i dag behandler klager over afslag på familiesammenføring, offentliggør i langt ringere grad end Flygtningenævnet afgørelser på en let overskuelig måde. Integrationsministeriet har i 2007 truffet mindst 594 afgørelser (mindst, fordi ministeriet udelukkende offentliggør, i hvor mange sager ministeriet stadfæster afgørelser fra Udlændingesservice, mens omgørelser hjemvises til Udlændingesservice). På hjemmesiden www.nyidanmark.dk findes på hele familiesammenføringsområdet primo april 2008 kun 32 eksempler på afgørelser. Disse afgørelser stammer både fra Udlændingesservice og fra Integrati-

onsministeriet og er for samtlige år og ikke kun 2007. Det er således tydeligt, at både Udlændingesservice og Integrationsministeriet har en meget ringere grad af åbenhed end Flygtningenævnet.

En systematisk offentliggørelse af afgørelser sikrer, at alle kan gøre sig bekendt med ændringer af praksis, som følger af, at Udlændingesservice er blevet underkendt, og at disse afgørelser kan påberåbes af andre med lignende sager.

Det kan endvidere også være relevant at offentliggøre en langt større andel af de sager, hvor der sker en stadfæstelse af Udlændingesservices afgørelse. Også på dette punkt tjener Flygtningenævnets hjemmeside som et eksempel til efterlevelse.

Gennemføres forslaget, vil det skabe åbenhed om udviklingen af praksis og styrke retssikkerheden, og det vil give Folketinget og omverdenen i øvrigt bedre mulighed for at følge med i og få indsigt i administrationen af lovgivningen.

Opdeling af familiesammenføringsstatistik

Argumenter om at standse tvangsægteskaber og arangerede ægteskaber er blevet fremført som begrundelse for stramninger af den danske familiesammenføringslovgivning. Det er dog velkendt, at mange, som helt frivilligt har indgået ægteskab baseret på kærlighed, rammes af de særlige danske regler på området.

Efter inspiration fra Nederlandene ønsker forslagsstillerne, at det fremover registreres, om ansøgninger om ægtefællesammenføring søges af et par, som allerede har boet sammen i enten Danmark eller i udlandet, eller om ægtefællesammenføringen søges af et par med henblik på nyetablering af et familieliv.

Ved at opdele registreringen af ansøgninger om ægtefællesammenføringer på disse to kategorier bliver det muligt at adskille reglernes konsekvenser for henholdsvis dem, som aldrig tidligere har boet sammen, men ønsker at etablere sig i Danmark, og dem, som ønsker at genforene deres familie i Danmark.

Vi skylder de berørte borgere, for hvem familiesammenføringsregler har afgørende betydning for deres livsførelse, løbende at undersøge, om den danske lovgivning virker efter hensigten, og samtidig skabe grundlag for at vurdere, om det er muligt at indføre en lovgivning, som har færre utilsigtede konsekvenser i en tid, hvor det må forventes, at stadig flere danskere rejser ud i verden og senere ønsker at vende hjem med en ægtefælle.

Præcis vejledning om EU-regler

EU har udviklet en tolkning af arbejdskraftens frie bevægelighed, som har stor betydning for danske statsborgeres ret til familiesammenføring i andre EU-lande og til efterfølgende at vende hjem med deres udenlandske ægtefælle. Det betyder, at adgangen til Danmark ikke udelukkende er reguleret gennem de danske udlændingeregler.

Der hersker betydelig usikkerhed om den danske tolkning af EU-reglerne. F.eks. har regeringen tre gange de seneste år ændret sin egen fortolkning af reglerne. Flere gange er ændringerne sket uden passende offentliggørelse, hvilket har ført til kritik fra Ombudsmanden.

Senest har integrationsministeren i januar 2008 meddelt endnu en ændring som følge af EF-Domstolens afgørelse i den såkaldte Eindsag.

Der hersker dog fortsat urimelig usikkerhed for borgerne om, hvornår og under hvilke vilkår de er berettiget til at vende hjem til Danmark med deres ægtefælle efter ophold i et andet EU-land.

Det er fundamentalt for borgernes retssikkerhed og mulighed for at indrette sig efter lovgivningen, at der er klarhed over reglerne. I sager om familiesammenføring, som har en særlig indgribende karakter, er der et skærpet behov for klare retningslinjer.

Forslagsstillerne ønsker derfor, at Integrationsministeriet udarbejder en præcis vejledning for, hvilke betingelser danske statsborgere skal opfylde for at være berettiget til at vende hjem til Danmark med deres ægtefælle efter ophold i et andet EU-land.

Skriftlig fremsættelse

Morten Østergaard (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et uafhængigt klagenævn for familiesammenføring m.v..

(Beslutningsforslag nr. B 114).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.